

PROJE KAVRAMI - ÖNEMİ

Proje Nedir?

- **Proje**, kaynakların yatırımına yönelik herhangi bir tasarının (*planın*);
 - analiz edilebilen, değerlendirilebilen,
 - en küçük
 - bağımsız birimdir.
- **Proje**, bir *plan* ve *amaçları doğrultusunda*, belli bir zaman döneminde, belirli kaynaklarla, diğerlerinden bağımsız olarak gerçekleştirilebilecek birbiri ile doğrudan ilişkili faaliyetler kümesidir.

ÖRN: Bir ürün geliştirme planı kapsamında; bir ARGE projesi, bir yatırım projesi, bir tanıtım projesi olabilir. Bir yatırım projesinde, fabrika kurulması, üretim araçlarının temini, personelin temini, deneme üretiminin yapılması vb. faaliyetler olabilir.

- **Proje**, önceden tespit edilmiş *amaçlara*, belirli bir zaman diliminde, amaca optimum bir biçimde ulaşmak üzere kaynakların ne şekilde kullanılacağını gösteren bir çalışma, spesifik bir iştir.

Projelerin bazı özellikleri / Tanımlardaki ortak unsurlar

- Projeler, **belirlenen bir maliyet** çerçevesinde **ve süre** içerisinde gerçekleştirilir.
- Her proje, **insan, makine, para, teknoloji vb kaynakların kullanımını** içerir.
- Her proje, **tekil olarak planlama gerektirir, ancak, bir organizasyon sistemi içerisinde** çalışma ile gerçekleştirilir.

Proje Analizi Kavramı

- Proje analizi kavramının temel çıkış noktası; *kaynakların sınırlı olması ve ihtiyaçların kuramsal olarak sınırsız olmasıdır.*
- **Proje analizi**, bir proje tarafından tüketilen girdilerin (kaynaklar) ve üretilen çıktıların (mal, hizmet) **belirlenmesi ve karşılaştırılması** olarak ifade edilir.

Proje Analizi ve Değerlendirilmesi

- Bu karşılaştırmanın
 - **girişimci birey veya yatırımcı kuruluş açısından** yapılması halinde değerlendirmeler genel olarak, **projenin çıktı ve girdilerine atıfla, kar (gelir)-zarar (gider) analizleri,**
 - **ulusal ekonomi veya toplum açısından** yapılması halinde ise **fayda-maliyet analizleri** olarak adlandırılmaktadır.
- Aslında bu ikisi aynı temel özellikleri içerir, buna göre **bir proje analizinde (sermaye bütçelemesi kararında) üç temel unsur;**
 - beklenen **fayda,**
 - beklenen faydanın gerçekleşeceği **zaman** ve
 - beklenen faydanın gerçekleşmeye bağlı **risk** derecesidikkate alınır.

Proje Analizi

- Değerlendirme yapmak için, **proje tarafından kullanılacak girdiler ve üretilecek çıktıların ölçülmesi** ve ortak bir temelde **karşılaştırılması** gerekir.
- Proje analizinin temel aşaması, projenin ortaya çıkaracağı **maliyet ve faydaların (girdi ve çıktılarının) fiziksel olarak ölçülmesidir.**
- Ayrıca, fiziksel olarak ölçülen girdi ve çıktılarının **parasal olarak ifade edilmesi** ve nakit akışlarının oluşturulması gerekmektedir .

Proje Analizi Kavramı

- Nakit akışlarını oluşturmak için projenin faydalı ömrü süresince oluşturacağı gelir ve giderler dikkate alınır.
- Proje kapsamındaki her gider negatif, gelir ise pozitif bir kalemi oluşturur.
- Her yıl için belirlenen gider ve gelirler bir referans yıl (bu genellikle projenin başlangıç yılıdır) değerlerine indirgenir ve karşılaştırılır.
- Kuramsal olarak, **projenin sağlayacağı çıktılar, girdilerden büyük (değerli) ise proje “kabul” edilir, eğer değilse “red” edilir.**

Proje Planlama Süreci

Temel olarak **yatırım projelerindeki planlama** süreci;

- **planın hazırlanması,**
 - **planın uygulanması**
 - **uygulamanın izlenmesi ve değerlendirilmesi**
- şeklinde 3 aşamadan oluşmaktadır.

PROJE SÜRECİ:

Proje Çevrimi

Herhangi bir yatırım projesinin;

- fikir olarak doğuşu,

(Girişimcilik: yaratıcı, risk ve sorumluluk üstlenen atak bir kişilik yapısı / Yaratıcı fikir geliştirme teknikleri)

- hazırlanması,

- analizi,

- elenmesi ve/veya seçimi,

- uygulanması,

- işletmeye alınması ve sonunda uygulamasının değerlendirilmesi

aşamalarının bütününe **“proje çevrimi” (project cycle)** denilir.

Proje Çevrimi

- Sürecin bütününe **proje çevrimi** denilmesinin nedeni, **mantıksal bir dizi izlemekte olan aşamaların zaman zaman geriye dönüşlü** olarak da çalıştırılıyor olmasıdır.
- Birbiriyle yakın ilişkili olan ve bütünsel olarak ele alınması gereken **bu aşamalardan herhangi birinin gözden uzak tutulması, tutarlı ve doğru kararlar alınmasını güçleştirir.**
- Bu aşamaların **birinden ötekine geçiş kesin ve açık bir karara dayanmalıdır.**

Proje ve Kalkınma

- Projeler, bir *planın (veya bir kalkınma planının)* «yapı taşları»dır.
- Yapı taşları «doğru» seçilmemiş bir planın başarılı olabilmesi mümkün değildir.
- Burada temel «doğruluk» kriteri «optimal kaynak kullanımı» olmalıdır.
- Genelde bir kalkınma planında veya ekonomik sistemde birbirleriyle doğrudan ya da dolaylı ilişkisi bulunan çok sayıda proje söz konusu olabilir.
- Bunların seçiminin bağlı olduğu mekanizma ise ekonomik sistemlerle doğrudan ilişkilidir.